
FOLKETINGET



Europaudvalget

Folketingets repræsentant i Bruxelles

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 9. februar 2016

Hvad er det grønne kort?

Skal EU-landenes nationale parlamenter ligesom Rådet og Europa-Parlamentet kunne bede Kommissionen om at revidere EU-lovgivningen eller evt. foreslå helt ny lovgivning? Dette er et af de spørgsmål, som en række nationale parlamenter har debatteret i løbet af de seneste år. Ideen er blevet lanceret i flere forskellige udgaver, men fælles for forslagene er, at de handler om at give nationale parlamenter en slags politisk initiativret i EU. Forslaget har fået betegnelsen "det grønne kort". Argumentet for at give nationale parlamenter en sådan politisk initiativret er, at det vil kunne gøre parlamenterne til mere proaktive deltagere i EU's beslutningsproces, hvis de også kan komme med forslag til, hvad EU skal lovgive om. I dag er de nationale parlameters indflydelse begrænset til at fungere som nærhedsprincipets vogtere.

Baggrund

Gennem årene har samarbejdsrelationerne mellem de nationale parlamenter og EU-institutionerne udviklet sig gradvis. Debatten om de nationale parlameters rolle i EU er jævnligt blevet taget op i forbindelse med spørgsmålet om at styrke den demokratiske legitimitet. Lissabontraktaten fra 2009, der gav de nationale parlamenter en række nye redskaber til at påvirke beslutningerne i EU, markerede i så henseende et egentligt gennembrud. De nationale parlamenter fik med Lissabontraktaten kontrollen med nærhedsprincipets overhol-

delse¹. Det betyder, at de nationale parlamenter har otte uger til at gøre indsigelse, når Kommissionen har fremsat et forslag til lovgivning. Hvis de vurderer, at forslaget er i strid med nærhedsprincippet kan de nationale parlamenter sende en begrundet udtalelse til Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet, hvor de argumenterer for, hvorfor de finder, at nærhedsprincippet er tilsidesat. Hvis et tilstrækkeligt antal nationale parlamenter sender en begrundet udtalelse om det samme forslag, udløser det et gult eller et orange kort.

- **Et gult kort** kræver, at mindst en tredjedel af de nationale parlamenter står bag, dog kun en fjerdedel, hvis lovgivningen handler om politi og strafferetlige spørgsmål. Får Kommissionen et gult kort, skal den genoverveje lovforslaget, men er ikke juridisk forpligtet til at give en begrundelse, hvis den fastholder sit forslag.
- **Et orange kort** kræver mindst halvdelen af de nationale parlamenters opbakning. Får Kommissionen et orange kort, overgår sagen til Rådet og Europa-Parlamentet, hvis Kommissionen beslutter ikke at ændre sit forslag. Både Rådet og Parlamentet kan her stoppe forslaget med et flertal.

Herudover er der også indført mere uformelle samarbejdsformer mellem de nationale parlamenter og EU-institutionerne som f.eks. **den politiske dialog med Kommissionen ("Barroso-initiativet")**, der blev lanceret i 2006. Efter det hollandske og franske nej til Forfatningstraktaten i 2005 var formålet med initiativet at skabe en tættere kontakt mellem de nationale parlamenter og Kommissionen om politikformuleringen i EU. Den politiske dialog giver nationale parlamenter mulighed for at udtale sig direkte til Kommissionen om alle nye EU-lovgivningsforslag.

Folketingets rolle i udviklingen af det grønne kort

Ideen med det grønne kort er at give de nationale parlamenter en slags politisk initiativret i EU med ret til at anmode Kommissionen om at foreslå nye europæiske initiativer og ændringer eller tilbagetrækning af eksisterende lovgivning. Folketingets Europaudvalg har indtil nu haft en klar positiv indstilling til ideen navnlig ud fra en betragtning om, at en sådan ordning vil kunne motivere de nationale parlamenter til at deltage mere aktivt i dialogen med Kommissionen på et tidligt tidspunkt i beslutningsprocessen.

¹ Nærhedsprincippet går ud på, at de politiske beslutninger i EU altid skal træffes på lavest mulige administrative og politiske niveau og så tæt på borgerne som muligt. Dvs., at EU kun må lovgive, når det vil være bedre at lovgive på EU-niveau end på nationalt, regionalt eller lokalt niveau. Undtaget er områder, hvor EU har enekompetence.

Den første gang ideen blev drøftet var den 26. november 2012, hvor daværende formand for Europaudvalget, Eva Kjer Hansen, tog initiativ til et uformelt møde med en kreds af nationale parlamenter i Folketinget med udgangspunkt i et skriftligt diskussionsoplæg om emnet². Mødet blev fulgt op med et brev fra Folketingets Europaudvalg som hovedunderskriver og 10 andre parlamenter som medunderskrivere til den daværende formand for Det Europæiske Råd, Herman Van Rompuy. I brevet opfordrede kredsen af nationale parlamenter formanden for Det Europæiske Råd til at indgå i en tættere dialog med de nationale parlamenter om, hvordan man fremadrettet ville kunne styrke den demokratiske legitimitet³.

Herman Van Rompuy svarede den 21. december 2012 i generelle vendinger uden konkret at adressere de nationale parlameters ønske om en tættere dialog.

Folketingets Europaudvalg og den daværende formand, Eva Kjer Hansen, valgte imidlertid at gå videre med arbejdet og inviterede kredsen af nationale parlamenter til endnu et uformelt møde den 11. marts 2013 i Folketinget. Forslaget om det grønne kort blev ved den lejlighed drøftet på baggrund af en fælles rapport udarbejdet af Folketinget og det daværende irske formandskab⁴. Som opfølgning på mødet blev der udsendt et idé-katalog til de nationale parlamenter og et brev til den cypriotiske parlamentsformand, der på dette tidspunkt var vært for den årlige parlamentsformandskonference⁵.

Initiativet fra Folketingets Europaudvalg sammen med en række andre ideer er ligeledes afspejlet i hæftet "23 anbefalinger til at styrke de nationale parlameters rolle i EU" fra Folketingets Europaudvalg fra januar 2014⁶.

Udvikling af det grønne kort i COSAC⁷

Blandt de øvrige nationale parlamenter har der været en relativ bred opbakning til idéen om et grønt kort, hvor 12 parlamenter indtil videre har vedtaget

² "Discussion paper on the role of national parliaments in ensuring democratic legitimacy and accountability in a more integrated financial, budgetary and economic union", 9 November 2012. (Dokumentet forefindes i sekretariatet).

³ Læs hele brevet til Herman Van Rompuy, 7. december 2015 [her](#).

⁴ Discussion paper: "The role of national parliaments in a more integrated financial, budgetary and economic policy framework", 3. Marts 2013. (Dokumentet forefindes i sekretariatet).

⁵ Idékataloget og brevet til den cypriotiske parlamentsformand, 8. april 2013 kan læses [her](#).

⁶ De 23 forslag kan læses på engelsk [her](#).

⁷ COSAC er en konference for de nationale parlameters Europaudvalg og repræsentanter for Europa-Parlamentet. COSAC er en forkortelse for: "Konferencen for Organer med Ansvar for Fællesskabsanliggender". (På fransk: Conférence des organes spécialisés dans les affaires communautaires).

officielle positioner⁸. Efter at ideen blev introduceret af Folketinget ved de uformelle møder i København, valgte det hollandske Tweede Kamer (andetkammeret) og det britiske House of Lords i COSAC-regi at arbejde videre med forslaget.

Nogle parlamenter kan qua deres interne organisering eller nationale forfatninger ikke tilslutte sig et grønt kort (eksempelvis det finske Eduskunta, den svenske Rigsdag og Det Østrigske Nationalråd), mens andre parlamenter har ønsket at udnytte de nuværende forfatningsgivne værktøjer frem for at udvikle nye. Under det Luxembourgiske formandskab i andet halvår af 2015 blev der i COSAC-regi nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at udvikle og konkretisere konceptet. Der er blevet holdt et møde i denne arbejdsgruppe. Det hollandske formandskab har oplyst, at man vil følge op på initiativet, men at man formentligt ikke vil arrangere yderligere møder i arbejdsgruppen.

I drøftelserne har man bl.a. fokuseret på, om de nationale parlamenter med et grønt kort udelukkende skal kunne foreslå ny lovgivning, eller om nationale parlamenter også skal have mulighed for at kunne opfordre Kommissionen til at ændre eller trække eksisterende lovgivning tilbage. Ligeledes er en række proceduremæssige spilleregler for et grønt kort blevet drøftet.

Status på aktuelle forslag til grønne kort

Folketingets Europaudvalg opfordrede i januar 2015 de øvrige nationale parlamenter til at støtte en forespørgsel til Kommissionen om at fremsætte et forslag om at etablere et "Europæisk business forum for bedre regulering". Forslaget lagde op til, at der i perioden 2016-2019 skulle identificeres og udarbejdes forslag til at reducere administrative byrder, som Kommissionen enten skulle fremsætte eller begrunde, hvorfor den ikke ville indføre⁹.

Første næstformand i Kommissionen, Frans Timmermans, besøgte i januar 2015 bl.a. Folketinget, hvor han fik præsenteret forslaget. Herudover havde han også lejlighed til at mødes med det danske business forum.

⁸ Den litauiske Seimas, Cyperns Vouli ton Antiprosopon, det tjekkiske Senát, det hollandske Tweede Kamer, Folketinget, det italienske Camera dei deputati, det maltesiske Kamra tad-Deputati, den franske Assemblée Nationale, det kroatiske Hrvatski sabor, det belgiske Chambre des Représentants, det italienske Senato della Repubblica og det luxembourgiske Chamber of Deputies.

⁹ Se det fulde forslag [her](#):

Kommissionen lancerede i maj 2015 sin dagsorden ”Bedre regulering for bedre resultater – en EU dagsorden”, hvor de danske erfaringer med et business forum indgik som ét element i lovgivningspakken¹⁰.

Igennem det sidste halve år har de nationale parlamenter initieret tre forslag til grønne kort om hhv. madspil, virksomheders sociale ansvar samt en revision af direktivet for audiovisuelle medietjenester. Der er tale om følgende forslag:

Britisk forslag om madspild

På initiativ af det britiske House of Lords sendte 16 nationale parlamenter den 22. juli 2015 det første grønne kort til Kommissionsformand, Jean Claude Juncker, med en opfordring til at fremsætte et forslag om fælles europæisk regulering af madspil gennem fem konkrete initiativer. Det tjekkiske Senat, det irske Oireachtas og Folketinget tilsluttede sig sidenhen brevet¹¹.

Den 17. november 2015 besvarede Kommissionen henvendelsen. I sit svar bød Kommissionen initiativet velkomment og oplyste, at emnet madspild ville indgå som en del af den på det tidspunkt endnu ikke fremsatte pakke om cirkulær økonomi. Da pakken forsat var på sit forberedende stadie, afviste Kommissionen at kommentere de specifikke forslag angivet i forslaget til det grønne kort men understregede, at den ville være særligt opmærksom på forslagene i udviklingen af sin handlingsplan om maddonering samt om dataindsamling og monitorering¹².

Den 2. december 2015 præsenterede Kommissionen sin pakke om cirkulær økonomi, hvor man bl.a. lagde op til flere forskellige initiativer, der skal bidrage til at reducere madspild. Heriblandt udvikling af en fælles EU-metodologi, tiltag der kan facilitere maddonationer samt udveksling af bedste praksisser mellem medlemsstaterne – alle forslag de nationale parlamenteres grønne kort opfordrede til. På den anden side introducerer pakken ikke en monitorering af virksomheder og fødevarer kæder på tværs af grænser eller en horisontal arbejdsgruppe om emnet i Kommissionen, som de nationale parlamenter også havde efterspurgt.

¹⁰ KOM (2015) 215, se s. 10, [her](#)

¹¹ For at læse hele forslaget se [her](#)

¹² Kommissionens fulde svar kan læses [her](#)

Fransk forslag om virksomhedernes sociale ansvar (CSR)

Europaudvalget i Den franske Nationalforsamling tog den 27. oktober 2015 initiativ til et nyt grønt kort, hvor Kommissionen blev opfordret til at fremsætte forslag om bindende krav til virksomhedernes sociale ansvar. I sit brev efterspørger formanden for Nationalforsamlingens Europaudvalg en fælles konsultation og eventuelle ændringsforslag og tilslutning fra de nationale parlamenter og kamre indtil den 17. februar 2016, før man videresender sit forslag til Kommissionen¹³. I Folketingets Europaudvalg var der ikke flertal for at støtte forslaget.

Lettisk forslag om audiovisuelle medietjenester

I forbindelse med Kommissionens REFIT-evaluering¹⁴ af direktivet for audiovisuelle medietjenester ønsker det lettiske parlaments Europaudvalg ligeledes at sende Kommissionen et grønt kort med forslag til Kommissionen om bl.a. i sin evaluering at tage hensyn til og iværksætte foranstaltninger mod, at massemedierne i stigende grad anvendes til "hatespeech"¹⁵. Den 16. november 2015 var det lettiske Europaudvalg vært for et interparlamentarisk møde med fokus på direktivet, hvor 9 parlamenter deltog. Efter mødet har Litauen tilkendegivet, at man vil støtte forslaget. Folketinget har endnu ikke taget stilling til dette forslag.

Ideen med indførelsen af et grønt kort befinder sig stadigvæk i en testfase. Siden Juncker-Kommissionen tiltrådte den 1. november 2014 er der således endnu relativt få erfaringer med Kommissionens reaktioner på nationale parlameters forsøg på at anvende denne udvidede politiske dialogmulighed. Det er imidlertid forventningen, at det hollandske formandskab vil følge op på det arbejde, der indtil nu har fundet sted i COSAC-regi om emnet.

Med venlig hilsen

Klaus Andersen

(11169)

Anne Sophie W. Fusager

(Praktikant)

¹³ Læs hele forslaget [her](#)

¹⁴ REFIT er Kommissionens program for målrettet og effektiv regulering. Det skal gøre EU-lovgivningen enklere og mindske omkostningerne og dermed bidrage til et klart, stabilt og forudsigeligt regelsæt, som støtter vækst og beskæftigelse

¹⁵ Hele forslaget til et grønt kort om revision af direktivet for audiovisuelle medietjenester 2010/13 kan læses [her](#).